

Aanbeveling

**Aanbeveling 01/2019 over de ontwerplijst van de Europese
Toezichthouder voor gegevensbescherming van het soort
verwerkingen waarvoor een gegevensbeschermings-
effectbeoordeling verplicht is (artikel 39, lid 4, van
Verordening (EU) 2018/1725)**

Vastgesteld op 10 juli 2019

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Inhoud

1	OVERZICHT VAN DE FEITEN	4
2	BEOORDELING	5
2.1	Algemene argumenten van het EDPB met betrekking tot de ingediende lijst	5
2.2	Analyse van de ontwerplijst	5
3	CONCLUSIE	8

Het Europees Comité voor gegevensbescherming

Gezien artikel 70, lid 1, onder e), van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna “AVG” genoemd),

Gezien artikel 39, lid 4, van Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (hierna “Verordening (EU) 2018/1725” genoemd),

Gezien de artikelen 12 en 22 van zijn reglement van orde van 25 mei 2018, zoals herzien op 23 november 2018,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De belangrijkste taak van het Comité is ervoor te zorgen dat Verordening (EU) 2016/679, hierna “AVG” genoemd, in de gehele Europese Economische Ruimte consequent wordt toegepast. Overeenkomstig artikel 70, lid 1, onder e), AVG dient het Comité daartoe, op verzoek van een van zijn leden, kwesties te onderzoeken die betrekking hebben op de toepassing van deze verordening, en richtsnoeren, aanbevelingen en beste praktijken uit te vaardigen om te bevorderen dat deze verordening consequent wordt toegepast. In artikel 39, lid 6, van Verordening (EU) 2018/1725 wordt bepaald dat de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming het Europees Comité voor gegevensbescherming dient te verzoeken om overeenkomstig artikel 70, lid 1, onder e), AVG de ontwerplijst te onderzoeken van het soort verwerkingen waarvoor een gegevensbeschermingseffectbeoordeling verplicht is overeenkomstig artikel 39, lid 4, van Verordening (EU) 2018/1725, alvorens hij deze lijst goedkeurt. Deze verplichting geldt voor zover de lijst betrekking heeft op verwerkingen door een verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 3, punt 8, van Verordening (EU) 2018/1725, die gezamenlijk optreedt met één of meer verwerkingsverantwoordelijken die geen instellingen of organen van de Unie zijn. Het doel van deze aanbeveling is derhalve om aan te sluiten bij de aanpak die eerder gevolgd werd ten aanzien van de ontwerplijsten van de toezichthoudende autoriteiten. Het Comité heeft naar een consequente aanpak gestreefd door de toezichthoudende autoriteiten te verzoeken om ten eerste bepaalde soorten verwerkingen in hun lijst op te nemen, ten tweede bepaalde criteria te schrappen die volgens het Comité waarschijnlijk geen hoog risico voor betrokkenen inhouden en ten slotte bepaalde criteria op geharmoniseerde wijze toe te passen.

(4) Een gegevensbeschermingseffectbeoordeling is overeenkomstig artikel 39, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725 voor de verwerkingsverantwoordelijke slechts verplicht wanneer de verwerking “waarschijnlijk een hoog risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen”. Artikel 39, lid 3, van Verordening (EU) 2018/1725 geeft voorbeelden van zaken die waarschijnlijk een hoog risico inhouden. Het betreft een niet-limitatieve opsomming die overeenstemt met de formulering in

artikel 35, lid 3, AVG. De Groep artikel 29 heeft in haar richtsnoeren voor gegevensbeschermings-effectbeoordelingen¹, die door het EDPB zijn bekrachtigd², de criteria verduidelijkt aan de hand waarvan kan worden bepaald of voor een verwerking een gegevensbeschermingseffectbeoordeling moet worden uitgevoerd. Volgens de richtsnoeren (document WP 248) van de Groep artikel 29 kan een verwerkingsverantwoordelijke er in de meeste gevallen van uitgaan dat voor een verwerking die aan twee criteria voldoet, een gegevensbeschermingseffectbeoordeling moet worden uitgevoerd, hoewel een verwerkingsverantwoordelijke in sommige gevallen kan oordelen dat een verwerking die aan slechts één van deze criteria voldoet, toch een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist.

(5) De door de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming opgestelde lijsten dienen hetzelfde doel, namelijk het vaststellen van verwerkingsactiviteiten die waarschijnlijk een hoog risico inhouden, en derhalve een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereisen. Derhalve zijn de in de richtsnoeren van de Groep van 29 uitgewerkte criteria relevant.

HEEFT DE VOLGENDE AANBEVELING VASTGESTELD:

1 OVERZICHT VAN DE FEITEN

1. De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming heeft op 18 maart 2019 bij het EDPB een ontwerprijst ingediend, overeenkomstig artikel 39, lid 4, van Verordening (EU) 2018/1725, en heeft op 21 juni 2019 een herziene versie ingediend.
2. Het door de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming ingediende document bevatte ook een deel dat betrekking had op artikel 39, lid 5, van Verordening (EU) 2018/1725. In het herziene ontwerpdocument wordt uitdrukkelijk bepaald dat de erin opgenomen lijst als bedoeld in artikel 39, lid 5, enkel van toepassing is op situaties waarin instellingen of organen van de Unie gezamenlijk of zelfstandig als verwerkingsverantwoordelijken optreden. De ontwerprijst als bedoeld in artikel 39, lid 5, betreft met name verwerkingsactiviteiten die betrekking hebben op de gegevensverwerking ten behoeve van het interne beheer van de instellingen of organen van de Unie, uitgevoerd zonder dat daarbij andere verwerkingsverantwoordelijken dan instellingen en organen van de Unie betrokken zijn.
3. Het EDPB merkt derhalve op dat dit tweede deel van het document buiten de werkingssfeer van artikel 39, lid 6, van Verordening (EU) 2018/1725 valt. Die bepaling houdt in dat de verplichting om een aanbeveling van het EDPB te vragen slechts geldt voor punten die betrekking hebben op verwerkingen door een onder Verordening (EU) 2018/1725 vallende verwerkingsverantwoordelijke die gezamenlijk optreedt met één of meer verwerkingsverantwoordelijken die geen instellingen of organen van de Unie zijn. Het EDPB geeft derhalve geen commentaar op dit gedeelte van het ontwerpdocument.

¹ Groep artikel 29: Richtsnoeren voor gegevensbeschermingseffectbeoordelingen en bepaling of een verwerking “waarschijnlijk een hoog risico inhoudt” in de zin van Verordening 2016/679 (WP 248 rev. 01).

² EDPB: Endorsement 1/2018.

2 BEOORDELING

2.1 Algemene argumenten van het EDPB met betrekking tot de ingediende lijst

4. De bij het EDPB ingediende lijst is opgevat als een nadere uitwerking van artikel 39, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725, de bepaling die uiteindelijk beslissend is. De lijst mag derhalve niet limitatief worden geacht.
5. Het Comité neemt nota van artikel 39, lid 10, van Verordening (EU) 2018/1725, waarin is bepaald dat geen gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist is indien de specifieke verwerking of het geheel van verwerkingen in kwestie een rechtsgrond heeft in een krachtens de Verdragen vastgestelde rechtshandeling, en er reeds een gegevensbeschermingseffectbeoordeling is uitgevoerd als onderdeel van een aan de vaststelling van die rechtshandeling voorafgaande algemene effectbeoordeling. In dat geval zijn de leden 1 tot en met 6 van artikel 39 niet van toepassing, tenzij die rechtshandeling anders bepaalt.
6. Deze aanbeveling behandelt in beginsel niet de punten die door de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming zijn ingediend en die werden geacht buiten de werkingssfeer van artikel 39, lid 6, van Verordening (EU) 2018/1725 te vallen. Dit betreft punten die geen betrekking hebben op een verwerking waarbij een verwerkingsverantwoordelijke gezamenlijk optreedt met één of meer verwerkingsverantwoordelijken die geen instellingen of organen van de Unie zijn. Aangezien de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming echter heeft besloten één lijst voor beide soorten verwerkingen vast te stellen, is deze aanbeveling de facto van toepassing op beide categorieën verwerkingsactiviteiten.
7. Het is de bedoeling dat de aanbeveling overeenstemt met een vast geheel van verwerkingsactiviteiten die het Comité alle toezichthoudende autoriteiten heeft gevraagd aan hun lijst toe te voegen, voor zover zij daar nog niet op stonden.
8. Dit betekent dat het Comité voor een beperkt aantal soorten verwerkingen die op geharmoniseerde wijze zullen worden vastgesteld, de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming aanbeveelt te bepalen dat een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist is.
9. Wanneer in deze aanbeveling niet wordt ingegaan op bepaalde zaken die in de ingediende lijst voorkomen, betekent dit dat het Comité de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming niet om verdere maatregelen verzoekt.
10. Tot slot wijst het Comité erop dat transparantie voor de verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers van het grootste belang is. Het Comité beveelt duidelijkheidshalve aan om in de lijst bij elke soort verwerking uitdrukkelijk te verwijzen naar de criteria die in de richtsnoeren zijn opgenomen, zulks met het oog op de transparantie.

2.2 Analyse van de ontwerplijst

11. Rekening houdende met het feit dat
 - a) artikel 39, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725 een gegevensbeschermingseffectbeoordeling voorschrijft wanneer een verwerkingsactiviteit waarschijnlijk een hoog risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen, en

b) in artikel 39, lid 3, van Verordening (EU) 2018/1725 een niet-limitatieve lijst is opgenomen van de soorten verwerking waarvoor een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist is, doet het Comité de onderstaande aanbevelingen.

GEVOELIGE GEGEVENS

12. In de ontwerprijst is de gevoeligheid van gegevens als criterium opgenomen, en wel als volgt: “gevoelige gegevens: gegevens waaruit ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of het lidmaatschap van een vakbond blijken, genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon, gegevens over gezondheid of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele oriëntatie, gegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen, dan wel anderszins gevoelig geachte gegevens.”
13. De formulering lijkt sterk op die in de richtsnoeren voor gegevensbeschermingseffectbeoordelingen van de Groep artikel 29 (WP 248 rev.01), die door het EDPB zijn bekrachtigd, met een opmerkelijk verschil: De ontwerprijst spreekt van “dan wel anderszins gevoelig geachte gegevens”, terwijl in de richtsnoeren “gegevens van zeer persoonlijke aard” staat.
14. Het Comité merkt op dat in de AVG nergens in de artikelen de term “gevoelige gegevens” wordt gebruikt, zij het wel in twee van de overwegingen; de term wordt uitsluitend opgevat als een aanduiding van de categorieën gegevens die zijn opgenomen in de artikelen 9 en 10 AVG. Om verwarring te voorkomen, beveelt het Comité de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming aan de formulering “dan wel anderszins gevoelig geachte gegevens” te wijzigen en de formulering van de richtsnoeren voor gegevensbeschermingseffectbeoordelingen te gebruiken.

GROOTSCHALIGE VERWERKING

15. Het Comité merkt op dat de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming verwijst naar het interne telefoonboek van een EU-instelling als tegenvoorbeeld op het gebied van grootschalige verwerking. Zonder vooruit te lopen op de vraag of er daarvoor een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist is, is het niet duidelijk waarom een telefoongids van een EU-instelling op zich niet onder het begrip grootschalige verwerking zou vallen, in het bijzonder omdat daar persoonsgegevens van een groot aantal personen in kunnen zijn opgenomen. Het EDPB wijst er ook op dat bij de term “grootschalig” (dan wel “op grote schaal”) ook rekening moet worden gehouden met het aandeel in de relevante populatie, zoals vastgesteld in de richtlijnen voor functionarissen voor gegevensbescherming (“DPO’s”), die in december 2016 zijn vastgesteld en op 5 april 2017 zijn herzien, en door het EDPB zijn bekrachtigd. Het Comité beveelt het gebruik van een ander voorbeeld aan.

DATASETS DIE OVEREENSTEMMEN MET VERSCHILLENDE GEGEVENSVERWERKINGSACTIVITEITEN OF DAARMEE GECOMBINEERD ZIJN

16. Het Comité merkt op dat het voorbeeld dat wordt gebruikt voor de verwerking van gegevens waarbij sprake is van datasets die overeenstemmen met verschillende gegevensverwerkingsactiviteiten of daarmee gecombineerd zijn, aanleiding kan geven tot twijfel aan de rechtmatigheid op grond van Verordening (EU) 2018/1725, gezien de wijze waarop het is omschreven. Het Comité is niet in de positie en is niet bevoegd om de rechtmatigheid te

beoordelen, maar beveelt niettemin aan om duidelijkheidshalve een ander voorbeeld te gebruiken.

KWETSBARE BETROKKENEN

17. Het Comité merkt op dat de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming in zijn besluit als tegenvoorbeeld noemt de situatie van het personeel van de EU-instellingen ten opzichte van de in het statuut vastgelegde standaardprocedures. Het Comité herinnert eraan dat werknemers in de door het EDPB bekrachtigde richtsnoeren voor gegevensbeschermingseffectbeoordelingen van de Groep artikel 29 (WP 248 rev.01) als kwetsbare personen worden genoemd. Hoewel het aannemelijk is dat de machtsongelijkheid tussen werkgever en werknemer minder acuut is in het kader van de “standaardprocedures” volgens het relevante statuut, mag niet worden aangenomen dat dit altijd het geval zal zijn, met name wanneer de werknemers geen invloed van betekenis hebben op de inhoud van de genoemde verordeningen. Het is bovendien niet duidelijk welke procedures kunnen worden aangemerkt als niet-standaard, in welk geval een gegevensbeschermingseffectbeoordeling wel nodig zou zijn; deze omstandigheid zou dus tot aanzienlijke verwarring kunnen leiden. Om deze redenen beveelt het Comité de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming aan een ander tegenvoorbeeld te kiezen.

3 CONCLUSIE

18. Het Comité verzoekt de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming de volgende wijzigingen aan te brengen in zijn lijst:
- J wat gevoelige gegevens betreft: het Comité beveelt de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming aan zijn lijst te wijzigen door de formulering “dan wel anderszins gevoelig geachte gegevens” te wijzigen en de formulering van de richtsnoeren voor gegevensbeschermingseffectbeoordelingen te gebruiken;
 - J wat betreft grootschalige verwerking: het Comité beveelt de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming aan zijn lijst te wijzigen door een ander tegenvoorbeeld te kiezen;
 - J wat betreft datasets die overeenstemmen met verschillende gegevensverwerkingsactiviteiten of daarmee gecombineerd zijn: het Comité beveelt de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming aan zijn lijst te wijzigen door een ander voorbeeld te kiezen;
 - J wat betreft kwetsbare betrokkenen: het Comité beveelt de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming aan zijn lijst te wijzigen door een ander tegenvoorbeeld te kiezen;

Voor het Europees Comité voor gegevensbescherming

De voorzitter

(Andrea Jelinek)